

Torstai 17. marraskuuta 2005

91. kehottaa komissiota tuomaan avoimesti ja selkeästi esille määrärahat, jotka se on jo osoittanut sekä "ydinturvallisuuteen" että "joukkotuhousoseiden leviämisen estämiseen";
92. kehottaa komissiota esittämään avoimesti ja selkeästi määrärahoja, joita yhteisön välttämätön panos joukkotuhousoseiden vastaiseen EU:n strategiaan edellyttää vuonna 2006 ja vuosien 2007–2013 uusissa rahoitusnäkymissä, siten, että "ydinturvallisuutta" ja "joukkotuhousoseiden leviämisen estämistä" koskevat budjettikohdat erotetaan selkeästi toisistaan;
93. kehottaa tätä varten komissiota laatimaan luettelon ensisijaisista toimista ja arvioituista kustannuksista, joita aiheutuu sen G8-maiden yleismaailmallisessa kumppanuudessa tekemien sitoumusten täyttämisestä sekä sen toimien ulottamisesta IVY-maiden ulkopuolelle maailmanlaajuisiin tarpeisiin vastaamiseksi;
94. kehottaa neuvostoa ja komissiota sekä jäsenvaltioita tukemaan monenvälisten järjestöjen kuten IAEA:n ja OPCW:n erityishankkeita sekä antamaan tarvittaessa rahoitusta;
95. kehottaa erityisesti jäsenvaltioita henkilökohtaisen edustajan toimiston ensisijaisten toimien luettelon osalta antamaan rahoitusta vientivalvontaan ja teknisen avun ohjelmiin;
96. katsoo, että konfliktien ehkäisemistä ja kriisinhallintaa ei pitäisi rahoittaa joukkotuhousoseiden torjumiin tarkoitetuilla määrärahoilla ja että joukkotuhousoseiden vastaisessa strategiassa esitetyt ja kaikkien EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden kannattamat korkean tason suunnitelmat edellyttävät riittävää rahoitusta; muistuttaa tässä yhteydessä, että viimeaikaisten aloitteiden (erityisesti OPCW:n kanssa toteutettavien yhteisten toimien uudistamisen sekä biologisten ja toksiiniaseiden kieltosopimusta tukevien uusien yhteisten toimien) rahoittaminen YUPT:n budjetista tai yhteisön välineistä käy yhä vaikeammaksi;
97. ehdottaa näin ollen keskusteluissa rahoitusnäkymistä vuosiksi 2007–2013, että nykyistä, 6. toukokuuta 1999 tehtyä toimielinten välistä sopimusta tarkistetaan ja että EU:n talousarvioon lisätään erityinen budjettikohta kaikkien joukkotuhousosekysymyksiä koskevien toimien rahoittamiseksi riippumatta siitä, kuuluvatko ne yhteisön vastuulle vai YUTP:n soveltamisalaan, kunnioittaen yhteisön ja YUTP:n päätöksentekomenettelyä sekä neuvoston, komission ja henkilökohtaisen edustajan toimivaltaa;
- *
* *
98. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvoston puheenjohtajavaltiolle, neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, YK:n pääsihteerille, Yhdysvaltojen, Venäjän, Kiinan, Israelin, Intian, Pakistanin, Iranin ja Pohjois-Korean hallituksille ja parlamenteille sekä kaikille muille ydinsulkusopimuksen sopimusvaltioille ja IAEA:n jäsenille.

P6_TA(2005)0440

Puolustusalan julkiset hankinnat

Euroopan parlamentin päätöslauselma puolustusalan julkisia hankintoja koskevasta vihreästä kirjasta (2005/2030(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 ja 296 artiklan,
- ottaa huomioon julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 31 päivänä maaliskuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/18/EY⁽¹⁾, erityisesti sen 10 artiklan,

⁽¹⁾ EUVL L 134, 30.4.2004, s. 114.

Torstai 17. marraskuuta 2005

- ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön ⁽¹⁾,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 45 artiklan,
  - ottaa huomioon sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunnan mietinnön sekä ulkoasiainvaliokunnan ja teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnan lausunnot (A6-0288/2005),
- A. katsoo, että vaikka EY:n perustamissopimuksen 296 artiklassa määrätään poikkeuksesta keskeisten kansallisten turvallisuusetujen turvaamiseksi aseiden, ammusten ja sotatarvikkeiden tuotannon tai kaupan osalta, ja vaikka kyseisessä artiklassa myös määrätään, että edellä mainitun poikkeuksen mukaiset toimenpiteet eivät saa heikentää sellaisten tuotteiden kilpailun edellytyksiä yhteismarkkinoilla, joita ei ole tarkoitettu nimenomaan sotilaalliseen käyttöön, artiklaan vedotaan usein väärin perustein,
- B. ottaa huomioon direktiivin 2004/18/EY 10 artiklan, jossa säädetään, että direktiiviä sovelletaan perustamissopimuksen 296 artiklan mukaisesti puolustusallalla tehtäviin julkisiin hankintoihin,
- C. ottaa huomioon, että yhteisöjen tuomioistuimen mukaan 296 artikla ei johda yleiseen, automaattiseen poikkeukseen, että sen käyttö on perusteltava tapauskohtaisesti, että siihen turvautuminen on oikeutettua vain, jos se on tarpeen keskeisten turvallisuustekijöiden takaamiseksi, ja että tässä yhteydessä todistustaakka on asianomaisella jäsenvaltiolla,
- D. ottaa huomioon puolustustarvikehankintojen taloudellisen merkityksen EU:n sisämarkkinoilla, jäsenvaltioiden kiristyneen taloudellisen tilanteen, jäsenvaltioilta edellytetyn talousarviomenojen rajoittamisen ja puolustusmenoista veronmaksajille aiheutuvan huomattavan rasitteen,
- E. ottaa huomioon puolustustarvikemarkkinoiden erityispiirteet erityisesti valtion ratkaisevan aseman osalta, puolustustarvikkeiden hankkimiseen liittyvät turvallisuustekijät sekä markkinoiden sirpaleisen rakenteen erityispiirteet, kuten tarjoajien ja kysynnän hyvin rajallisen määrän, joka joskus johtaa monopoliasemaan,
- F. katsoo, että EU:n hajanaiset puolustustarvikemarkkinat ovat myös yksi syy EU:n sotilaallisen kapasiteetin heikkouteen,
- G. toteaa, että puolustustarvikemarkkinoiden täydellinen erillisuus muista markkinoista on syynä myös puutteelliseen standardisointiin ja on johtanut EU:n sisäisten järjestelmien keskinäiseen toimimattomuuteen ja siten vaikeuttanut yhteistyötä kansainvälisissä operaatioissa,
- H. katsoo, että 25 erilaisen hankintasäännön soveltaminen on este voimavarojen kehittämistä koskevan Euroopan toimintasuunnitelman (ECAP) täytäntöönpanolle,
- I. ottaa huomioon, että sotatarvikkeiden hankkijoita ovat yksinomaan EU:n 25 jäsenvaltion hallitukset, joista kuusi ostaa tarvikkeista 90 prosenttia ja joista erällä on omia etuja valvottavana aseteollisuudessa;
1. suhtautuu myönteisesti komission 23. syyskuuta 2004 esittämään vihreään kirjaan (KOM(2004)0608) ja kannustaa komissiota sen ponnistelussa "edistää vähitellen jäsenvaltioiden välisten entistä avoimempien eurooppalaisten puolustustarvikemarkkinoiden luomista, jotta jäsenvaltiot voisivat parantaa alan taloudellista tehokkuutta" sekä kilpailukykyä ja kaikkien Euroopan unionin jäsenvaltioiden yleistä turvallisuutta alan "erityispiirteet huomioon ottaen";
2. suhtautuu vakavasti Euroopan perustuslakiin sisällytettyjen perussopimusten tavoitteeseen vahvistaa EU:n yhteenkuuluvuutta myös puolustustarvikehankinnoissa tehtävän yhteistyön kautta;

⁽¹⁾ Erityisesti tuomiot asiassa 222/84, Johnston, Kok. 1986, s. 1651, sekä asiassa C-414/97, komissio vastaan Espanja, Kok. 1999, s. I-5585.

Torstai 17. marraskuuta 2005

3. kehottaa jäsenvaltioita ja puolustustarviketeollisuutta luopumaan jo vuosikymmeniä kestäneestä varauksellisesta suhtautumisestaan koko EU:n laajuisia puolustusmarkkinoita kohtaan ja käynnistämään uuden yhteistyövaiheen ja sitä koskevan innovatiivisen strategian;
4. on samaa mieltä komission kanssa siitä, että nykyiset vastikeperiaate- (*juste retour*) ja tasapainotuspolitiikat puolustushankintojen alalla johtavat laajoihin kilpailun vääristymiin ja työvoiman keinotekoiseen jakamiseen teollisuuskumppanien kesken sekä heikentävät suuresti julkisten hankintojen tehokkuutta;
5. on komission kanssa samaa mieltä siitä, että EU:n puolustusmarkkinat ovat tarpeelliset puolustusmenojen vähentämiseksi ja sotilaallisten varusteiden tuotannon kustannustehokkuuden lisäämiseksi Euroopan veronmaksajien eduksi;
6. korostaa nimenomaan eurooppalaisen aseellisuuden tehostamisen vuoksi tarvetta olla kyseenalaistamatta unionin luonnetta rauhanomaisena kansainvälisenä toimijana;
7. korostaa, että teollisuuden parantuneen suorituskyvyn on hyödytettävä eurooppalaisten sotilaiden ja Euroopan kansalaisten turvallisuutta;
8. kiinnittää huomiota siihen, että EU:n tasolla on kaikin tavoin pyrittävä yhtenäistämään puolustusalan hankintoja hyväksytyjen Naton yhteentoimivuusnormien mukaisesti ja lisäämään yhteistyötä alalla Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan erityistarpeiden mukaisesti ja että näin tehtäessä kaikkien jäsenvaltioiden olisi ennen kaikkea pyrittävä poistamaan valmiuksien kehittämistä koskevan eurooppalaisen toimintasuunnitelman puutteet;
9. on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että kansallisia puolustustarvikkeiden toimittajia olisi painostettava muuttamaan yleistä käytäntöään turvautua 296 artiklassa säädettyyn poikkeukseen, sekä olisi suoritettava toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että puolustusalan julkisiin hankintoihin sovelletaan pikemminkin yhteisön kuin kansallista lainsäädäntöä;
10. katsoo, että komission olisi sekä annettava selittävä tiedonanto päätöksestään lopettaa 296 artiklan väärinkäyttö että ryhdyttävä samalla kehittämään puolustusalan erityispiirteet huomioon ottavaa uutta direktiiviä, joka koskisi aseiden, ammusten ja sotatarvikkeiden hankkimista 296 artiklan mukaisesti;
11. katsoo, että selittävässä tiedonannossa olisi selvitettävä 296 artiklan tulkintaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön pohjalta ja siinä tulisi olla selvitys tuoteryhmistä, poikkeuksen edellyttämistä menettelytavoista puolustustarvikehankinnoissa sekä olennaisten turvallisuusnäkökohtien laajuudesta;
12. katsoo, että koska jäsenvaltiot joka tapauksessa ovat riippuvaisia toisistaan esimerkiksi valuutta- ja energiakysymyksissä, kansallisia turvallisuusetuja olisi tulkittava rajoittavasti; pohtii, missä määrin nykyisin enää yleensä on mielekäästä erottaa kansallisia turvallisuusetuja yhteisistä eurooppalaisista turvallisuuseduista;
13. voisi – ottaen huomioon, että 296 artiklaa voitaisiin uudistaa vain sopimusta muuttamalla – ajatella, että jäsenvaltiot veloitettaisiin turvautumaan poikkeukseen vain rajatuissa yksittäistapauksissa; pitää samanaikaisesti tervetulleena alan sitoumusta osallistua puolustusalan hankintoja koskevien käytännösääntöjen kehittämiseen;
14. tietää, että julkisia hankintoja koskevia perinteisiä direktiivejä voidaan soveltaa vain rajallisesti puolustustarvikehankintoja koskeviin sopimuksiin niiden erikoispiirteiden takia;
15. pitää uuden direktiivin kannalta sekä pakollisia että valinnaisia hankintamenettelyyn liittyviä välineitä harkitsemisen arvoisina; katsoo painopisteen olevan hankintojen avoimuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämisessä; katsoo, että itse tarvikkeiden oston lisäksi on otettava huomioon muitakin tekijöitä, kuten tutkimus- ja kehitystyö, vastinesopimukset, huolto, korjaus, täydentäminen ja koulutus;

Torstai 17. marraskuuta 2005

16. pitää neuvottelumahdollisuutta näissä sopimuksetekomenettelyissä olennaisen tärkeänä, ennen kaikkea kun ei ole kysymys standardituotteista;
17. edellyttää osapuolten huolellista kuulemista direktiiviä laadittaessa ja viittaa jo nyt liiketoiminnan vaikutusten tutkimisen sekä kansainvälisten suhteiden vaikutusten tutkimisen tarpeellisuuteen;
18. toteaa, että alalla toimii monia pieniä ja keskisuuria yrityksiä, joille on tunnusomaista pitkälle erikoistuminen ja suorituskykyisyys, ja toivoisi, että nimenomaan pk-yritykset, joilla on sekä sotilaalliseen että siviilikäyttöön soveltuvaa kaksikäyttöteknologiaa, voisivat hyötyä markkinoiden avautumisesta;
19. kehottaa jäsenvaltioita toimimaan aktiivisessa yhteistyössä komission kanssa uuden direktiivin laatimisessa ja ohjeistamaan Euroopan puolustusvirastoa (EPV) kehittämään ensimmäisenä toimenpiteenään puolustusalan julkisia hankintoja koskevat 296 artiklan mukaiset käytännesäännöt; katsoo, että näitä käytännesääntöjä olisi sovellettava 296 artiklan kattamiin sopimuksiin, jotta ala saatettaisiin kilpailukykyisemmäksi ja avoimemmaksi; katsoo, että kansallisten parlamenttien olisi voitava osallistua prosessiin kansallisen lainsäädännön mukaisesti; katsoo, että Euroopan parlamenttia olisi kuultava;
20. katsoo, että menettelysäännöillä olisi:
- a) annettava jäsenvaltioille T & K:ta ja hankintoja koskeva neuvottelumekanismi,
  - b) määritettävä 296 artiklan mukaisten poikkeusten ennakkoehdot ja varmistettava, että poikkeuksia ja tietojen julkaisematta jättämistä koskevat perustelut ovat vaaditulla tavalla avoimia,
  - c) annettava tietoja rajatylittävästä kilpailusta ja puolustusmateriaalin siirroista,
  - d) annettava rehellistä kilpailua ja valtiontukea koskevat säännöt kilpailun vääristymisen välttämiseksi,
  - e) määritettävä toimeksiannon saajan kelpoisuuden ja valinnan kriteerit,
  - f) määritettävä EU:n puolustusmateriaalimarkkinoiden valmistelun kriteerit, jotka keskipitkällä aikavälillä voitaisiin markkinoiden kehittymisen edistymisestä riippuen kehittää direktiiviksi aseista, ampumatarvikkeista ja sotatarvikkeista, jotka koskevat jäsenvaltioiden keskeisiä turvallisuusasetuksia,
  - g) määrittää hyvityskäytäntöihin suhtautumisen yleiset suuntaviivat;
21. kehottaa komissiota toimimaan läheisessä yhteistyössä EPV:n kanssa ja laatimaan samalla kattavan suunnitelman sekä toimenpiteitä asiaa sivuaviin kysymyksiin kuten toimitusvarmuuteen, kuljetukseen ja vientiin liittyen, sillä nämä ovat tarpeellisia toimintaedellytysten luomiseksi EU:n sisäiselle vilpittömälle kilpailulle ja markkinoita koskevien luotettavien tilastotietojen saamiseksi;
22. katsoo, että yhteisessä ulko- ja turvallisuuspolitiikassa sekä sisämarkkinoilla saavutettu menestys on saanut aikaan luottamusta, jonka ansiosta tällä tärkeällä alalla uskalletaan viimein edetä;
23. viittaa useisiin kilpailutettujen hankintojen esteisiin, joita ei ole perusteltu itse julkisissa hankintamenettelyissä, kuten
- puolustustarvikkeita koskevaan rajatylittävään kauppaan liittyviin rajoituksiin EU:ssa,
  - poliittisen vaikutusvallan käyttämiseen sopimuksia koskeviin päätöksiin,
  - valtion huomattavaan vaikutukseen puolustusteollisuusalan yrityksiin,

Torstai 17. marraskuuta 2005

- tukien valvonnan vähäisyyteen,
- vähäiseen tutkimusyhteistyöhön (myös EU:n tutkimuspolitiikassa),
- puuttuviin maailmanlaajuisiin markkinaehtoihin;

ja kehottaa komissiota tämän aloitteen ohella ryhtymään toimiin näiden ongelmien ratkaisemiseksi;

24. painottaa, että kauppasuhteissa kolmansien maiden kanssa on noudatettava ennalta varautumisen periaatetta, mitä tulee aseiden mahdolliseen määränpäähän, taloudellisiin ja sosiaalisiin oloihin sekä ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ostajamaissa;

25. toteaa, että puolustusalan hankintojen ongelmat EU:ssa liittyvät osittain tasapuolisuuden puutteeseen Yhdysvaltain kaupassa; pohtii tästä syystä, olisiko tarpeen suosittaa, että kansalliset puolustusalan hankintavirastot hankkisivat enemmän eurooppalaisia tuotteita eurooppalaisen puolustusteollisuuden strategiseksi vahvistamiseksi tietyillä aloilla; on vakuuttunut siitä, että EU:n uutta puolustusalan hankintoja koskevaa lainsäädäntöä ei saa käyttää välineenä yhdysvaltalaisten yritysten yksipuoliseen päästämiseen puolustusalan hankintojen markkinoille Euroopassa;

26. toteaa kuitenkin, että keskeisenä edellytyksenä on, että kaikki jäsenvaltiot noudattavat neuvoston 25 päivänä huhtikuuta 2005 hyväksymää Euroopan unionin yhteistä puolustustarvikeluetteloa (puolustustarvikkeiden vientiä koskevien Euroopan unionin käytännesääntöjen kattamat tarvikkeet)⁽¹⁾; kehottaa komissiota valvomaan ja arvioimaan tämän luettelon noudattamista;

27. pyytää komissiota yhdessä EPV:n kanssa antamaan ehdotuksia siitä, miten EU:n puolustushankintojen markkinoilla voitaisiin pitkällä aikavälillä sekä laajentaa valikoimaa että tehostaa erikoistumista luomalla tiiviimpiä yhteyksiä vastaaviin markkinoihin erityisesti Yhdysvalloissa ja myös sellaisissa maissa kuin Ukraina ja, tiettyjen erityisalojen osalta, Venäjä;

28. pyytää komissiota tutkimaan, luokittelevatko jäsenvaltiot joissakin tapauksissa kaksikäyttöisen välineistön ja tekniikan sotilaskäyttöiseksi välttääkseen soveltamasta julkisia hankintoja koskevaa EU:n lainsäädäntöä;

29. korostaa EPV:n ja muiden puolustustarvikkeiden hankintaa käsittelevien laitosten johtavaa asemaa;

30. on yhtä mieltä siitä, että puolustustarvikemarkkinoiden eheydyttyä teollisuuden kilpailukyky paranee suurempien tuotantoerien, tutkimuksen lisääntyneen kannattavuuden ja parantuneen maailmanmarkkina-kelpoisuuden ansiosta; korostaa samalla, että vuonna 1998 hyväksytyihin käytännesääntöihin sisältyviä, jäsenvaltioiden vapaaehtoisesti laatimia kolmansia maita koskevia vientirajoituksia olisi sovellettava täysimääräisesti;

31. pitää markkinoiden avaamista edellytyksenä taloudellisesti elinkelpoisen EU:n puolustustarviketeollisuuden vahvistamiselle, itsenäisen ja suorituskykyisen teollisen pohjan luomiselle, edullisemmille hankinnoille sekä tarvittavan puolustuskapasiteetin varmistamiselle; katsoo samalla, että komission kilpailun pääosaston on seurattava ja valvottava tehokkaammin puolustustarviketeollisuuden väistämättä tapahtuvaa keskittymistä kilpailulainsäädännön soveltamisen näkökulmasta, jotta alakohtaiset monopolit ja niihin liittyvä yritysten saama markkinoiden hallinta eivät vaaranna massatuotannon etuja;

32. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille.

⁽¹⁾ EUVL C 127, 25.5.2005, s. 1.